GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 146. Dumineca, 5 (17) Iulie. 1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a începutŭ unŭ nou abonamentŭ pe trilunniulŭ Iulie, Augustŭ și Septemvre **la care invitămŭ pe toțĭ onorații amicĭ și sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.**

Prețulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei lunĭ 3 fl.	pe trei lunĭ 10 francĭ
„ șése „ 6 „	„ șése „ 20 „
„ unŭ anŭ 12 „	„ unŭ anŭ 40 „

Abonarea se póte face mai ușorŭ și mai repede prin **mandate postale.**

Abonațilorŭ de pănʼacum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fășiei sub care au primitŭ ḍiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ aboná din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurită și a arĕta și posta ultimă.

Brașovŭ, 4 Iulie 1887.

In ḍilele acestea „Pester Lloyd“ a scrisŭ unŭ articulŭ plinŭ de amărăciune în contra Cehilorŭ din Boemia. Fóia tiszaistă nu'șĭ póte ascunde bucuria asupra faptului, că în timpulŭ din urmă s'au încinsŭ marĭ certe între cele douĕ partide ale Cehilorŭ între partida lui Rieger și a lui Gregr, din causa nemulțămirei ce domnesce în o parte a poporului boemŭ față cu mersulŭ afacerilorŭ naționale.

Ceea ce supĕră însĕ pe „Pester Lloyd“ suntŭ aparițiunile, de care este acompaniată lupta dintre Cehĭ. Amêndouĕ partidele emuléză adecă în manifestarea simpatiilorŭ lorŭ către lumea slavică și ḍiarulŭ din Pesta nu înțelege cum póte sĕ fiă adĭ factorŭ în conducerea monarchiei unŭ elementŭ, care profeséză pe față solidaritatea cu slavismulŭ, adecă cu Slavii din Austria, Ungaria, Rusia, Serbia și Bulgaria și de pe întregŭ continentulŭ, și susține că coalițiunea ceho-polonă nu oferă nicĭ o garanțiă pentru esistența statului deóreoe urmăresce scopurĭ opuse dreptului publicŭ actualŭ, scopurĭ de desorganisare ș. c. l. Alta este regimnlŭ partidei lui Tisza, elŭ a fostŭ cu putință, pentru că maioritatea fusionată a acceptatŭ basele de dreptŭ publicŭ.

„Politik“ din Praga la rêndulŭ ei nu înțelege nicĭdecum, că li se póte lua în nume de rĕu Cehilorŭ simțulŭ de solidaritate cu lumea slavă. Ḍiarulŭ boemŭ protestéză sĕrbătoresce, că acéstă consciință de solidaritate cu Slavii se folosesce spre a suspiționa lealitatea Cehilorŭ față cu statulŭ.

Slavii din Austria — adauge „Politik“ — și înainte de tóte Cehii au făcutŭ pentru monarchiă mai multŭ ca orĭ-ce altŭ poporŭ, și mai puținŭ facŭ în privința acésta escepțiune Maghiarii. Aceștĭ Slavĭ forméză în Austria maioritatea și celŭ ce ia în seriosŭ principiile constituționale și parlamentare, nu'șĭ póte permite afirmarea, că o maioritate parlamentară eșită dintr'o maioritate extra-parlamentară ar puté fi o absurditate în Austria.

Décă, — adauge ḍiarulŭ cehicŭ — Austria a pututŭ fi guvernată de-o maioritate germană și Ungaria este încă guvernată de o maioritate maghiară, de ce sĕ fiă absurdŭ în Austria guvernarea unei maiorităţĭ slave?

I s'a datŭ va sĕ ḍică lui Pester Lloyd“ unŭ rĕspunsŭ, care de sigurŭ nu'i va fi pe placŭ.

Orĭ-câtŭ de multŭ s'ar svêrcolì „P. Lloyd“ și orĭ-câtŭ de multŭ s'ar încerca sĕ glorifice regimulŭ partidei tiszaiste, elŭ nu va puté schimba nimicŭ din faptulŭ, că dinastia dela anulŭ 1870 încóce caută totŭ mai multŭ a se răḍima pe Slavii imperiului. Acésta s'a doveditŭ și acum de curêndŭ cu ocasiunea călĕtoriei prințului de corónă în Galiția și Bucovina.

Nu schimbă espectorările foilorŭ guvernamentale unguresci nimicŭ nicĭ din faptulŭ, pe care l'a constatatŭ din nou Mocsary într'o convorbire ce-o avù de curêndŭ c'unŭ redactorŭ ungurescŭ, faptulŭ adecă, că maioritatea maghiară dincóce de Laita nu este în stare sĕ consolideze statulŭ cu politica ei, pentrucă nu póte sĕ resolveze în modŭ resonabilŭ cestiunea naționalitățilorŭ, care este o rană deschisă pe corpulŭ statului și care cu mijlóce paliative nu se póte lecuì.

Nu póte sĕ schimbe în fine tóte sofismele și suciturile pressei maghiare fatala împrejurare ce o mai constată Mocsary, că adecă politica austriacă se bucură în ascunsŭ, că naționalitățile suntŭ în continuu ațîțate prin încercările de maghiarisare pentru că scie, că fructele acestei activitățĭ totŭ ea le va culege.

On D. Dr. A. Mureșianu, redactorulŭ „Gazetei Transilvaniei,“

în

Brașovŭ.

Timișóra, în 12 Iulie n.

Iubite frate și colegŭ Redactore!

Am fostŭ surprinsŭ de corespondința apărută în nrulŭ 141 alŭ »Gazetei Transilvaniei« dela 10 Iulie, datată din Timișóra.

Nu m'a surprinsŭ conținutulŭ corespondenței, ci faptulŭ că o publică „Gazeta Trans.“ și încă îi dă și óre-care valóre, încâtŭ onorata Redacțiune a „Gazetei Trans.“ mĕ provócă chiar »sĕ o lămurescŭ!“

Va sĕ ḍică: lucrulŭ e atâtŭ de seriosŭ, învinuirile aduse asupra mea suntŭ atâtŭ de grave, încâtŭ „lămurire“ mĭ-se cere!

Pré bine. O facŭ și acésta, dér dechiar că o facŭ din respectŭ către redacțiune și către mama „Gazeta Trans.“, nicĭdecâtŭ către respectivulŭ corespondentŭ despre care nu mĭ vine a crede că scrie seriosŭ și cu intențiunĭ bune și curate naționale. Nicĭ nu credŭ că elŭ sĕ fiă din Timișóra deși, nu mĕ îndoescŭ, e posibilŭ ca corespondența sĕ fiă fostŭ datată din Timișóra.

Étă dér „lămurirea:“

Află, amice, înainte de tóte, că adversarii noștri d'aicĭ, — pricepŭ în prima liniă pe Românii aderențĭ ai „Viitorului“ și ai „ilustrissimului“ dr. Gall, carĭ dela anulŭ 1884 încóce, de când au inscenatŭ spargerea între Românĭ, totŭ mereu în mine au lovitŭ, și în d-lŭ V. Babeșiu. Ei n'au ḍisŭ nicĭodată că nŭ-șĭ iubescŭ națiunea, că nu le trebue politică și drepturĭ naționale, ci ḍiceau că „Rotariu e nebunŭ,“ că „Rotariu e una și alta“, că „Luminatoriulŭ“ este organulŭ meu și câte tóte altele. Când tote astea nu lĭ-au folositŭ nimicŭ, atuncĭ se apucau de altele Ei bine sciu, că décă lĭ-ar succede sĕ mĕ disguste, orĭ iriteze pe mine, atuncĭ — „Luminatorulŭ“ nu le va mai strica planurile și plăcerile lorŭ, pentru că — între împrejurările actuale — esistința „Luminatorului« dela mine depinde multŭ.

Angajamentulŭ lorŭ este: „josŭ cu »Luminatorulŭ“. Décă acésta lĭ-ar succede, atuncĭ ar merge cu prinosulŭ pe tipsiă la înalta stăpânire comitatensă și la d-lŭ C. Tisza și lĭ-ar ḍice: „étă, marĭ stăpânitorĭ, fructulŭ patriotismului nostru, bucurați-vĕ de elŭ și milostiviți-ne și pe noi, nevrednicii robii vostri.“ Aceștia credŭ că în asemenea casŭ, pentru astfelŭ de jertfă, arŭ fi remunerațĭ în comitatŭ, éră „ilustrissimulŭ“ d-nŭ Gall Jozsi atuncĭ ar fi în stare sĕ-șĭ realiseze problema sa: „d'a stêrpi în comitatŭ partidulŭ naționalisticŭ«, d'a „sparge pe naționaliștĭ.“ Pănă atuncĭ, pănă când nu se întêmplă acésta, illustrissimulŭ nu trece susŭ de „patriotŭ de sânge purŭ.“

Spre acestŭ scopŭ, repetŭ, m'a atacatŭ și calumniatŭ „elita“ nóstră în tóte formele în organulŭ lorŭ d'aicĭ: „Gazeta Poporului,“ dér eu nicĭ am reflectatŭ la tóte astea, pentru că nicĭ le citescŭ fóia, nicĭ sciu ce se publică în ea, nicĭ mĕ supĕrŭ de svêrcolirea lorŭ.

Argumentulŭ lorŭ celŭ mai nou este, că așŭ fi întratŭ în cerculŭ Rĕcașului în legătură cu candidatulŭ guvernamentalŭ, și în o epistolă adresată de mine acestuia l'așĭ fi asiguratŭ că-lŭ voiu sprijini.“

Mi s'a spusŭ espresŭ că acéstă învinuire mi s'a făcutŭ și în fóia lorŭ: „Gazeta Poporului“, dér eu nu am voitŭ din adinsŭ sĕ rĕspundŭ nimicŭ la acésta. Rĕspundŭ însĕ acum, când vĕdŭ că lĭ-a succesŭ, bine mascându-se, a străbate cu acestea și în colónele prețuitei „Gazeta Transilvania.“

Étă decĭ „lămurirea“ din parte-mĭ.

Colónele „Luminatorului“ suntŭ fóiă deschisă pentru tótă lumea: în acésta fóiă se cuprinde și ținuta mea publică atâtŭ față cu „candidatulŭ guvernamentalŭ din cerculŭ Rĕcașŭ«, câtŭ și față cu actulŭ și causa națională în genere și peste totŭ. Cine vrea sĕ mĕ cunóscă, precum și celŭ ce se îndoiesce despre ținuta mea, póte sĕ-șĭ câștige convingere din numita, fóiă pe care o redactezŭ acum în alŭ 8-lea anŭ. Unii din apropierea mea, mĕ mai cunoscŭ încă dela anulŭ 1864 de când scriam câte ceva la »Neue Fr. Presse“ și eram unŭ scriitorașŭ ascunsŭ la „Albina“ pe când se redacta ea în Viena sub respunsabilitatea amicului meu Dr. Georgiu Popa, de presinte asesorŭ ref. în Aradŭ.

Étă dér ținuta mea publică-politică; atâtŭ și mai multŭ nimicŭ. Nu credŭ ca cineva sĕ fiă în dreptŭ a pretinde dela mine mai multă »lămurire“ în privința „legăturei mele cu candidatulŭ guvernamentalŭ din cerculŭ Rĕcașŭ;“ și nu o póte pretinde mai vêrtosŭ atuncĭ, când nu mĭ-se spune espresŭ: care candidatŭ? In numitulŭ cercŭ a fostŭ »candidatŭ“ d-lŭ Dr. Gall, alesŭ este d-lŭ Janicsáry; pe care dér l'așĭ fi sprijinitŭ eu: pe Gall orĭ pe Janicsary?

Paginele „Luminatorului“ rĕspundŭ chiar și la acésta inesactitate a ilustrissimei elite. In »Luminatorulŭ« n'am sprijinitŭ nicĭ pe Gall, nicĭ pe Janicsary.

Dér e vorba de »o epistolă« va sĕ ḍică de o epistolă *privată!* Ei bine, iubitŭ colegŭ, nu eștĭ óre și tu pré severŭ față cu mine, întocmai ca ilustrissimii noștri, când cerĭ dela mine „lămurirĭ“ și pentru epistolele mele *private?* Cum ajungŭ eu la acéstă disgrațiă, ca sĕ mĕ rectificŭ în publicŭ și cu privire la epistolele mele private? Mĕ temŭ fórte, că mâne-poimâne voiu fi somatŭ sĕ dau lămurirĭ despre cestiunĭ de altă natură privată, d. e. ce am prânḍitŭ, cum am durmitŭ, ce am visatŭ în nóptea cutare și cutare, ce epistolă de amorŭ voiu fi scrisŭ cândva cuiva?

Sĕ mĕ pardonezĭ dér, amice, ca sĕ denegŭ ver-cui dreptulŭ d'a cere „lămurirĭ“ dela mine despre „epistolele mele private“, fiă acestea scrise chiar și în timpulŭ alegerilorŭ, séu în cestiunĭ de politică, pentru că lucrurĭ d'acestea obvinŭ adesea chiar și între diplomațĭ și și între ómenĭ de politică. Cu tóte astea însĕ, fiindŭ că tu mĕ provocĭ, amice, din respectŭ și dragoste către tine și către onor. „Gazeta Transilvaniei“ îțĭ dau lămurirĭ.

Étă, îțĭ spunŭ, că am scrisŭ o epistolă privată către d-lŭ Ianicsáry, care avea următorulŭ cuprinsŭ:

„Magnifice D-le! Audŭ că și Magf-ta voiescĭ sĕ pășescĭ în cerculŭ Recașiului ca candidatŭ de deputatŭ dietalŭ. Rog a mĕ încunosciința despre acésta, eu din parte-mĭ vĕ asigurŭ de miculŭ meu sprijinŭ.“ Data etc.

Din cuprinsulŭ acestei epistole se vede că eu, când am scrisŭ, nu sciam positivŭ nicĭ măcarŭ aceea că d-lŭ Ianicsáry pășesce ca candidatŭ, orĭ ba; cu atâtŭ mai puținŭ putémŭ cunósce programa acestui domnŭ. De altă parte nu puteamŭ presupune cu órecare positivitate cumcă Ianicsary va pàși totŭ cu programa guvernamentală în contra d-lui Gall, care era și elŭ guvernamentalŭ și despre care p'atuncĭ încă nu sĕ scia că are sĕ-șĭ ia catrafusele din cercŭ, ci credeamŭ că va pàși cu óre-care programă anti-guvernamentală. Ba mai multŭ: indemnulŭ d'a scrie epistola mi l'a datŭ colegulŭ advocatŭ Lamb I. din locŭ, care m'a asiguratŭ verbalŭ că d-lŭ Ianicsary, décă ar fi în câtva sigurŭ de sprijinirea Românilorŭ, ar păși contra d-lui Gall cu — *verĭ ce programă.*

Se vede dér că este neexactŭ, este ca o gólă calumniă afirmațiuea că eu m'am pusŭ în legătură cu candidatulŭ guvernamentalŭ în o epistolă.“

Totulŭ ce am făcutŭ e, că am animatŭ — dér numai prin epistolă — pe d-lŭ Ianicsary ca sĕ păşéscă, căcĭ voiamŭ din totŭ sufletulŭ sĕ trântéscă pe d-lŭ Gall orĭ-cine.

Mai târḑiu însĕ m'am convinsŭ, că d-lŭ Gall n'a aşteptatŭ trântéla ci s'a întrebuinţatŭ faţă cu dênsulŭ principiulŭ: »*promoveatur ut amoveatur*«.

Ăsta e adevĕratulŭ adevĕrŭ în causă.

Întrebările şi cestiunile ce privescŭ pe d-lŭ Babeşiu şi pe fiulŭ sĕu Emilŭ nu mĕ privescŭ pe mine, nicĭ mĕ simţescŭ îndatoratŭ a da eu din parte-mĭ lămurirĭ. Cu tóte astea îţĭ observŭ că d-lŭ V. Băbeşŭ de circa 20 de ḑile este în călĕtorii, şi anume la Foen, Bucurescĭ, Aradŭ, probabilŭ şi la Carlovitŭ — în causă de despărţire hierarchică — apoi trece la Capolnaşŭ, şi se va opri câte-va ḑile la „Stana de vale“ lângă Beiuşiu, pentru restaurarea sănĕtăţii sale. Cu greu va fi ajunsŭ sĕ cetéscă ceva, ca sĕ se pótă „lămuri“ şi dênsulŭ, şi astfelŭ rĕmâne tótă tréba cu multele „lămurirĭ“ redusă la cestiunea: Merită şi póte deveni trasă la îndoială inima şi înţelepciunea politică a unui V. Babeşŭ, orĭ ba? Şi potŭ acestea sĕ se prefacă în fumŭ, sĕ se nimicéscă d'odată şi pentru simplulŭ motivŭ că nu a datŭ „lămurirĭ“ la acusele corespondintelui „Lumina“. Dr. Emilŭ Babeşŭ este aḑĭ omŭ de sine stătătorŭ, póte sĕ adereze la orĭ care programă politică, cine-lŭ póte opri? Cel ce acusă şi suspiţionéză pentru asta pe tată-sĕu, aceia au datorinţa sĕ documenteze mai întâiu, în publicitate séu pe cale privată, că tată-sĕu consimte cu ţinuta politică a fiului sĕu şi cum că l'a sprijinitŭ, animatŭ orĭ angajatŭ.

În fine, basatŭ totŭ pe colónele deschise ale „Luminatorului“, nu mai aflu de lipsă a mai reflecta şi la întortochiele, făcute spre a fi calumniatŭ, referitóre la „tainicile descoperirĭ“. Eu nu am învinuitŭ pe episcopatele nóstre pentru »căderea deputaţilorŭ naţionalĭ,« ci am constatatŭ că episcopatele românescĭ de astăḑĭ suntŭ tóte aderinte ale politicei guvernamentale, şi acésta: în butulŭ (mânia) ingerinţei şi încălcărilorŭ guvernamentale! Cine vré sĕ mĕ combată, are datorinţa sĕ cetéscă exactŭ şi sĕ pricépă bine ce am scrisŭ.

După tóte astea primesce o sinceră salutare, confrate redactore, dela alŭ tĕu amicŭ şi conmilitante.

P. Rotariu.

Rĕspunsulŭ la acéstă scrisóre a confratelui nostru din Timişóra îlŭ vomŭ publica într'unulŭ din numerii viitorĭ.

Rusia şi Bulgaria.

Era de prevĕḑutŭ, că Ruşii sĕ vorŭ face focŭ pe Bulgarĭ, câtŭ şi pe Austria. Tóte foile rusescĭ suntŭ indignate şi pline de ameninţărĭ. Aşa „Nowoje Vremja“ scrie între altele:

„Diplomaţia austriacă face o politică ofensivă, care tinde sĕ încurce situaţia din peninsula balcanică. Oficial ea stă încă la o parte, dér pune pe locotenentulŭ sĕu de husarĭ sĕ rupă tractatulŭ din Berlinŭ. Rusiei nu-i va părea rĕu, când acestŭ tractatŭ nu va mai esista, dér nu va permite ca sĕ se stingă aşa pe tăcute. Când va fi sunatŭ ultima óră a tractatului, ea va arangea o înmormântare solemnă *în bubuitulŭ tunurilorŭ*. Rusia nu póte lăsa pe poporulŭ bulgarŭ în voia întêmplării; curagiosulŭ prinţŭ germanŭ, care are de gândŭ sĕ ocupe tronulŭ bulgarŭ şi fără consimţĕmêntulŭ Rusiei, totŭ nu va îndrăsni sĕ se stabiléscă în Bulgaria fără protecţia trupelorŭ austriace. Apariţiunea în Bulgaria a acestei escorte militare va pune capĕtŭ răbdării rusescĭ şi în fine Rusia va striga: „la o parte mânile?“ celorŭ *carĭ au erangeatŭ şi sugeratŭ* ultima farsă politică în Bulgaria. Prinţulŭ bulgarŭ trebue sĕ fie unŭ candidatŭ rusŭ.«

O altă fóiă ţine unŭ limbagiu şi mai ameninţătorŭ. Ea ḑice între altele:

Actuala adunare naţională bulgară póte lesne face pe Rusia se se convingă, că Bulgarii nu vorŭ sĕ mérgă mână în mână cu Rusia şi că prin urmare scopurile rusescĭ în Orientŭ potŭ fi atinse numai contra voinţei Bulgarilorŭ. Însĕ când odată Rusia va fi convinsă, că Bulgarii îi suntŭ duşmanĭ, atuncĭ în scurtŭ timpŭ Bulgaria póte fi transformată dintr'unŭ statŭ autonomŭ într'o simplă noţiune geografică.“

?

? ?

„*Tribuna*“ din Sibiiu dela 29 Aprilie v. 1887:	„*Tribuna*“ din Sibiiu dela 2 Iulie v. 1887:
„În numĕrulŭ dela 23 Aprilie v. alŭ „Tribunei“ s'a publicatŭ unŭ articulŭ, care se începe cu următórea constatare.	. . . .
. . . .	. . . . Nimenĭ n'a venitŭ sĕ ne sprijinéscă, dér mulţĭ au lucratŭ pe faţă şi prin ascunsŭ contra nóstră, mulţĭ s'au bucuratŭ în taină, că acum „ne vomŭ frânge gâtulŭ“ şi nu le vomŭ mai sta în cale. . . . . . .
. . . Simţindu-se atinsŭ de acestŭ articulŭ d-lŭ Dr. *Aurel Mureşianu* publică în numĕrulŭ dela 25 Aprilie v.*) o întîmpinare în care întrébă	. . . .
. . . .	. . . *Când vorba a fostŭ de surparea „Tribunei“* Maghiarii n'au statŭ nicĭ odată singurĭ şi d-lŭ *Dr. Aurel Mureşianu* . . . .
. . . Fiindcă vréu sĕ se scie că ţinŭ la »onóre“ şi la „omenia“ . . . . . . declarŭ, ca autorŭ alŭ articulului publicatŭ în „Tribuna«, că în adevĕrŭ „*în colónele „Gazetei Transilvaniei“ nicĭ măcarŭ amintire nu s'a făcutŭ despre „Tribuna« mai înainte de a fi apărutŭ* acestŭ ḑiarŭ şi că *nu 'mĭ aducŭ aminte ca după apariţiunea „Tribunei“ în colónele „Gazetei Transilvaniei“ sĕ se fi făcutŭ opintirĭ pentru discreditarea interprinderii nóstre*	. . . . dimpreună cu cei ce aderă la dênsulŭ *nu li-au fostŭ agenţi mai puţinŭ zeloşi ca* etc. etc. . . . .
Ioan Slavicĭ.«	

? ?

?

SCIRILE ḐILEI.

Unŭ jidovŭ Abraham Wertheim înscinţă deunăḑile primăria din *Cluşiu*, că are de gândŭ sĕ scótă unŭ ḑiarŭ germanŭ bilunarŭ intitulatŭ: „*Allgemeine jüdische Zeitung*“, de cuprinsŭ confesionalŭ şi socialŭ. Rĕspunḑêndu-i-se că trebue sĕ depună o cauţiune de 5000 fl., comunică în ḑiua următóre, că fóia sa se va ocupa cu lucrurĭ economice, beletristice şi artistice. La acésta »Kolozsvar« dela 13 Iulie n. face următórea observare caracteristică: „Puţinŭ ne-arŭ păsa ce redigéză elŭ. dér în totŭ casulŭ trebue sĕ vorbimŭ, că aci în Cluşiu are sĕ se editeze unŭ ḑiarŭ jidovescŭ în limba germană. Ce vré d. Wertheim cu acéstă fóiă? Sĕ apere interese confesionale? Cine are aci nevoiă de asta? Vré sĕ promoveze economia, orĭ sĕ cultive aci la noi literatura germană? Colinde odată oraşulŭ Cluşiu şi véḑă, décă găsesce măcarŭ o singură firmă germană? D. Wertheim sĕ ia josŭ acelŭ titlu germanŭ de pe fóia sa şi sĕ nu revolte în prima linie pe proprii sĕi „soţĭ de credinţă patrioticĭ“. — Adecă cértă în familiă şi pentru pântece, căcĭ şovinismulŭ unguréscŭ între jidovĭ e numai unŭ titlu de dreptŭ pentru gheşefturĭ.

—x—

„Kolozsvár“ şi »Pol. Volksblatt“ au visatŭ că în *munţii comitatului Braşovŭ* esistă o *bandă de tâlharĭ bine organisată*, în contra căreia s'ar fi trimisŭ unŭ întregŭ regimentŭ de soldaţĭ, fără sĕ facă vr'o ispravă, fiindŭ că tâlharii erau ocrotiţĭ de ciobanĭ; numai după arestarea acestora, ţinutulŭ s'a curăţitŭ de tâlharĭ, carĭ au fugitŭ în România, unde unulŭ a fostŭ prinsŭ şi altulŭ împuşcatŭ. Din parte-ne putemŭ comunica, că în contra bandiţilorŭ s'au trimisŭ vr'o 27 de gendarmĭ, la avisulŭ autorităţilorŭ române, ca la casŭ de a trece banda din România dincóce, sĕ pótă fi urmărită şi prinsă. Trupele însĕ s'au trimisŭ sĕ ţină ordinea la »patrioticele“ alegerĭ.

—x—

»Sieb. Deutsch Tgblt« raportéză amĕrunţitŭ asupra unui nou *actŭ de violenţă comisŭ de guvernŭ* contra unei comune săsescĭ a comitatului Târnava mare. Printr'unŭ ukas ministerialŭ se ordonă casarea în timpŭ de optŭ ḑile a iazului morii dela Şaroşŭ în Târnăva, care esistă de 300 de anĭ. Nu cumva, întrébă numita fóiă, asta'i prima rĕsplată pentru că Sighişóra a alesŭ deputatŭ guvernamentalŭ? — Tristŭ lucru că Sasii încă totŭ nu se mai convingŭ odată, că cu câtŭ vorŭ fi mai slugarnicĭ, cu atâtŭ mai tare îi va strînge guvernulŭ unguréscŭ în cleşte.

—x—

Cetimŭ în »Liberalulŭ“ din Iaşĭ: *Parasca Hurghişĭ*, moştenitórea celorŭ 100,000 fr. din ducatulŭ *Bucovinei*, s'a găsitŭ servitóre la Têrgu-Frumosŭ într'o posiţiune fórte miserabilă. Ea este de origine românca, din satulŭ rezeşescŭ Ciocănescĭ aprópe de frontiera Ungariei, şi nu avea nicĭ o cunoscinţă despre fericirea ce o aşteptă«.

—x—

Din *Apoldulŭ mare* se scrie că unŭ băétŭ de 13 anĭ în timpulŭ unei ocupaţiunĭ economice căḑŭ de pe o bârnă pe o aşa numită scară de secerişŭ atâtŭ de rĕu, încâtŭ cuele ei îi pĕtrunseră şoldulŭ şi nenorocitulŭ, înainte d'a sosi ajutorŭ medicalŭ, îşĭ dete sufletulŭ, precum se presupune, în urma pré marei perderĭ de sânge.

—x—

Metropolitulŭ primatŭ alŭ Românieĭ, care a plecatŭ în străinătate sĕ-şĭ caute sănătatea, oprindu-se în Viena spre a consulta somităţile medicale, a primitŭ mai multe visite între care şi pe aceea a Nunciului Papei.

—x—

Primăria din Bucurescĭ a comandatŭ la Londra o maşină, care în acelaşĭ timpŭ mătură, strînge şi încarcă gunoiulŭ. Acéstă maşină póte funcţiona în stradele pavate cu piatră cubică.

—x—

Lunĭ în 18 Iuliu n. se dă la No. 11 în grădină unŭ *concertŭ* (Liedertafel) cu unŭ programŭ variatŭ, de către societatea de cântărĭ germană din Braşovŭ »Männergesangverein« sub conducerea d-lorŭ Anton Brandner şi Leopold Frank. În casŭ de plóiă, concertulŭ va fi în sală. Începutulŭ la 8 óre séra. Programulŭ e fórte variatŭ.

Regularea Porţilorŭ de ferŭ.

Tóte scirile aduse până acum în afacerea regulării Porţilorŭ de ferŭ se desmintŭ în „Vas. és Közlek Közl.“, care e autorisatŭ a spune că numai aceea e adevĕratŭ

FOILETONŬ.

(4)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

I.

Cununia cu Marea.

— Bravo Ricardo! strigară două mii de vocĭ din poporŭ.

Însĕ nobilii de pe Bucentaur nu împărtăşiau entusiasmulŭ popularŭ pentru amesteculŭ lui Ricardo la cununia dogelui cu Marea. Unulŭ din ei, mai nerăbdătorŭ decâtŭ ceilalţĭ, trase chiar sabia şi se repeḑĭ spre gondolierŭ; acestŭ nobilŭ era Batista Martinengo.

— Obraznicule! îi ḑise elŭ.

— Da ce ai domnule căpitanŭ? ḑise gondolierulŭ fără sé-şĭ piardă veselia lui sfruntată.

— Am sĕ te pedepsescŭ! ḑise Martinengo ridicândŭ sabia.

Însĕ braţulŭ lui Francesco Foscari îlŭ opri.

— Căpitane, ai uitatŭ că numai eu comandŭ aci. Bagă sabia érăşĭ în técă! îţĭ ordonŭ! îi ḑise dogele cu asprime.

Căpitanulŭ fù silitŭ s'asculte şi dogele întorcêndu-se spre gondolierŭ îlŭ întrebă:

— Ce vrei dela noi, gondoliere?

— Alteţă Serenisimă, am vrutŭ s'ajutŭ ceremoniei cununiei vóstre! ḑise Ricardo.

— Asta'i o mare îndrăsneală şi ai putea fi pedepsitŭ. Nu scii?

— Negreşitŭ că nu sciu, Escelenţă şi décă n'aşŭ fi avutŭ altŭ scopŭ, n'aşŭ fi îndrăsnitŭ sĕ tulburŭ pe Serenitatea Vóstră urcându-mĕ până aci însĕ am sĕ vĕ vestescŭ o veste mare, care Vĕ intereséză nu numai pe Voi dér chiar pe Serenisima Republică.

— Vorbesce şi fii scurtŭ! ḑise dogele.

— O! n'am trebuinţă de multe vorbe ca sĕ mĕ pricepeţĭ.

Şi înălţându-se pe spatele himerei:

— Serenitate, căsătoria vóstră cu Adriatica nu va fi stearpă anulŭ acesta! ḑise elŭ.

Francesco Foscari credŭ că vorbele acestea erau vre-o glumă populară şi încruntă sprîncenele. Cu tóte acestea întrebă cu o voce liniştită:

— Ce vrei sĕ ḑicĭ, gondoliere?

— Doge, privesce colo, la spatele acelorŭ alge, acolo este unŭ copilŭ pe care ţi-lŭ trimete Marea! ḑise Ricardo.

Vorbindŭ aşa, gondolierulŭ arăta cu boneta ceva mai departe unŭ coşŭ, ce se odihnea plutindŭ ca unŭ cuibŭ de vrabiă pe valurĭ. În coşuleţulŭ acela era unŭ copilaşŭ şi părea că dórme.

Glasulŭ puternicŭ alŭ lui Ricardo putuse fi auḑitŭ fórte departe. Cum auḑiră ómenii din poporŭ despre ce era vorba, tăcură numai decâtŭ. Prorociile rele periră şi acestŭ simbolŭ, care fù iute luatŭ de imaginaţiunile acestea meridionale de unŭ Moise mititelŭ, pe care Provedinţă îlŭ trimetea Veneţiei ca semnulŭ alianţei dogelui sĕu cu Marea, făcù o impresiă adêncă în sufletele superstiţioşilorŭ Veneţianĭ. Tóte luntrile se urniră deodată pentru a se duce sĕ aducă copilulŭ, însĕ unŭ gestŭ alŭ dogelui oprĭ avêntulŭ tuturorŭ.

— Staţĭ toţĭ pe locŭ! — ḑise elŭ — gondolierulŭ Ricardo este datorŭ s'aducă copilulŭ pe care l'a descoperitŭ. Gondolierŭ — adăogă dogele întorcêndu-se spre Ricardo — du-te sĕ aducĭ coşulŭ pe bordulŭ Bucentaurului.

Uriaşulŭ se afundă în apă şi până sĕ nu trécă încă mirarea pricinuită de scena acésta ciudată, Ricardo gondolierulŭ ajunsese la coşŭ şi începu-se sĕ-lŭ împingă înaintea lui până ajunse pe bordulŭ Bucentaurului.

Aplausele carĭ primiră pe Ricardo când predete coşulŭ în mânile dogelui nu încetaseră încă, când Francesco Foscari făcù semnŭ poporului că vré sĕ vorbéscă. Curiositatea era o jumĕtate de tăcere.

— Copilulŭ este viu! ḑise dogele.

— Bravo! bravo! strigă mulţimea.

— Este o fată şi pare sĕ fiă numai de câteva sĕptĕmânĭ! mai ḑisĕ dogele.

— Fiica Adriaticei! ḑise unŭ glasŭ.

— Fiica Adriaticei! *Viva! viva!* repetă mulţimea.

— Corpo di Bacco! fiica Adriaticei va fi sub epitropia Veneţiei! strigă Ricardo.

— Da! da! strigă şi mulţimea.

— Nu-i adevĕratŭ, Escelenţe? ḑise Ricardo către senatorĭ.

— Aşa sĕ fiă! ḑiseră într'unŭ glasŭ senatorii mişcaţĭ póte de situaţia ciudată, orĭ maĭ multŭ zulipsindŭ popularitatea pe care şi-o recucerise Francesco Foscari din întêmplare.

că ministrulŭ de comunicațiune Baross se ocupă seriosŭ cu cestiunea regulării Porțilorŭ de ferŭ și are intențiunea a o resolva într'unŭ modŭ, care sĕ împovăreze câtŭ se póte mai puținŭ visteria statului. Ministrulŭ are de gândŭ sĕ călĕtorĕscă în curêndŭ la Dunărea de josŭ spre a-șĭ câștiga cunoscințe despre raporturile terenului din împrejurimea Porțilorŭ de ferŭ.

Stândŭ lucrurile astfelŭ, „Românulŭ“ observă următórele: „Ḑiarele din Austro-Ungaria ne spunŭ, că guvernulŭ ungarŭ se ocupă seriosŭ cu cestiunea regulărei Porțilorŭ de ferŭ. Acéstă scire nu ni se dă pentru ântêia óră; ea a fostŭ regulatŭ pusă în circulațiune de câte orĭ a fostŭ vorba de alcătuirea bugetelorŭ pentru statulŭ ungarŭ. La sfârșitŭ însĕ totd'auna s'a constatatŭ că în casa statului ungarŭ nu suntŭ banĭ și astfelŭ cestiunea regulărei Porțilorŭ de ferŭ a rĕmasŭ totŭ în starea de mai nainte, adecă ca sĕ fiă studiată. Credemŭ că și de astădată totŭ astfelŭ se va întêmpla.«

Administrațiă pașalicéscă.

In comuna Saghulŭ de josŭ (Also-Sagh) se fixase pe ḑiua de 25 Iunie alegerea unui notarŭ cercualŭ. In ḑiua hotărîtă se adună în numĕrŭ complectŭ corpulŭ representativŭ atâtŭ alŭ acestei comune, câtŭ și alŭ comunei Izsakfa, aparținĕtóre de acelașĭ cercŭ notarialŭ. Curêndŭ după aceea apărŭ și solgăbirĕulŭ cu 4 gendarmĭ. Când se pășĭ la actulŭ alegerei, fisolgăbirĕulŭ cetĭ numele a 4 candidațĭ pentru acestŭ postŭ (dintre aceștia erau 2 esecutorĭ de dare și 2 ajutorĭ de notarŭ) și provocă pe representanții comunalĭ sĕ alégă pe unulŭ din acești patru. Ca rĕspunsŭ la acéstă provocare, representanții comunalĭ rugară pe fisolgăbirĕulŭ, ca sĕ candideze și pe locțiitorulŭ de notarŭ de până acum, de órece e cunoscutŭ și iubitŭ de ei, pe când pe ceilalțĭ patru nu'i cunósce nimenea și nicĭ nu'i voiesce nimenea. Dreptŭ rĕspunsŭ fisolgăbirĕulŭ declară, că nicĭ vorbă nu póte fi de acéstă candidatură și că décă comunele nu se supunŭ, elŭ telegrafiază după armată. Representanții comunalĭ, nespăr indu se de acéstă amenințare, ilŭ rugară sĕ 'i se ia la protocolŭ cererea lorŭ, dér fisolgăbirĕulŭ replică că, décă representanții comunalĭ nu voiescŭ sĕ-șĭ alégă pe unulŭ dintre cei patru candidațĭ propușĭ, ilŭ va numi elŭ și nealesŭ. Așa s'a și întêmplatŭ. Fisolgăbirĕulŭ neținêndŭ sémă de voința comunelorŭ, numi notarŭ cercualŭ pe unulŭ din cei patru protegiațĭ ai sĕi și ilŭ și puse imediatŭ în oficiu. Comunele au protestatŭ la ministerŭ în contra acestei violentărĭ.

Și așa e pretutindenea în acéstă țéră plină de pașale unguresci. Miniștrii, fișpanii și solgăbirĕii suntŭ totulŭ, lege înaintea lorŭ nu esistă.

Corespondența, despre care amŭ făcutŭ amintire în articululŭ de fondŭ din numĕrulŭ de erĭ, este următórea:

Din marginea Câmpiei, Iulie 1886.

Nu potŭ sĕ nu revinŭ la corespondența publicată în prețuita „Gaz Trans.“ Nr. 124, unde s'a ḑisŭ: cum unŭ țĕranŭ românŭ din Iclandulŭ mare a fostŭ desmoștenitŭ de o mică proprietate a sa de cătră unŭ „domnŭ“ ungurŭ, cum din incidentulŭ unui incendiu la respectivulŭ domnŭ suspițiunea a căḑutŭ pe bietulŭ țĕranŭ românŭ, pe care gendarmii împreună c'unŭ feciorŭ alŭ sĕu l'au dusŭ în temniță. — In decursŭ aprópe de două lunĭ de ḑile s'au totŭ citatŭ la martorĭ, că dóră se va afla vreunulŭ mincinosŭ — dér pe semne n'a fostŭ nicĭ unulŭ care sĕ mințéscă; o biétă muiere nu pré sănătósă, bĕtrâna a fostŭ dusă cu trăsura domnului de ungurŭ, dér póte că n'a spusŭ precum ar fi intenționatŭ domnulŭ și pentru aceea cătră casă a trebuitŭ sĕ vină pe josŭ.

Apoi mĕ mirŭ multŭ de domnulŭ de maghiarŭ din Iclandulŭ mare, cum de acusă pe unŭ preotŭ care învață pe unŭ țĕranŭ românŭ (căruia i s'a făcutŭ nedreptate) sĕ dea prescurĭ, sĕ se róge lui Dumneḑeu, cum ḑice că nu scie ce va sĕ ḑică a da prescurĭ? Dér întrebŭ: D-ta d-le Magiarŭ, de ce ai datŭ prescurĭ atuncĭ când țĭ-au peritŭ nisce purcei, d-ta, care ești reformatŭ, și după servirea prescurelorŭ țĭ-ai găsitŭ purceii?...

Destulŭ că bietulŭ țĕranŭ românŭ dimpreună cu feciorulŭ sĕu au venitŭ din temniță presentându-se înaintea subscrisului căruia bietulŭ feciorŭ s'a plânsŭ că cum l'au chinuitŭ anume: că părcălabulŭ l'a băgatŭ într'o odaiă și a începutŭ a-lŭ pălmui de tóte părțile ca sĕ spună de incendiu. De unde sĕ spună, décă nu scia. După ce i-a ferecatŭ mânile în ferŭ de cugetă că vrea sĕ-i sdrobéscă ósele, mânile i le-a legetŭ la picióre, va sĕ ḑică l'a legatŭ fedeleșŭ, apoi părcălabulŭ alŭ căruia nume nu-lŭ sciu cu-o bâtă de trestiă de mare s'a apucatŭ și atâta l'a bătutŭ peste capŭ, spate, mânĭ, picióre, până elŭ însușĭ s'a ostenitŭ, ca feciorulŭ sĕ spună de incendiu.

„Tóte ósele îmĭ suntŭ amorțite, nu le simțescŭ. Cine scie mai vedé-voiu ḑi bună. Aceste cuvinte le-a rostitŭ feciorulŭ țĕranului românŭ din Iclandulŭ mare. — Apoi ca sĕ scie despre acestea președintele judecătoriei singulare nu o potŭ presupune, căcĭ până acum acelŭ jude e cunoscutŭ ca omŭ dreptŭ. Acum însĕ, când bietului țĕranŭ i-au rĕmasŭ cucuruzele nesăpate, când elŭ împreună c'unŭ feciorŭ alŭ sĕu mai mare a fostŭ tîrîtŭ în temniță pe basa unei simple presupunerĭ rĕutăcióse — acum, când feciorulŭ bietului țĕranŭ fù bătutŭ în totŭ chipulŭ, mai ologitŭ, întrebŭ: cine îi va reîntórce perderea timpului? cine va susținé viața lui și a familiei cu micii copii în érna venitóre? cine va lua durerea din trupulŭ și ósele bietului feciorŭ de țĕranŭ, care o sémte și acum după 5—6 sĕptĕmânĭ?

Veḑĭ, d-le Redactorŭ, acésta e administrațiunea cea bună a guvernului actualŭ. Numai sĕ facă voia domnului de ungurŭ, pe bietulŭ Românŭ ilŭ batŭ, ilŭ batjocurescŭ, ilŭ aruncă în temniță și fără de nicĭ o vină numai ca sĕ scie Românulŭ că Ungurulŭ e la putere.

Romulŭ S. Orbeanŭ,
preotŭ românŭ.

Din comitatulŭ Cojocnei, 8 Iulie 1887.

»Kolozsvár“ din Clușiu, în numĕrulŭ sĕu dela 20 Iunie, vorbindŭ despre decursulŭ alegerei de deputatŭ din Cojocna, ḑice între altele: „A fostŭ fórte frumosŭ, că și preoții românĭ s'au grăbitŭ a lua parte activă la alegere“.

Pe preoții despre carĭ vorbesce „Kolozsvár“ mărturisescŭ, că nu i-am ținutŭ vrednicĭ sĕ mai stricŭ hârtia cu ei, dér ca sĕ nu cugete Românii din alte părțĭ, carĭ vorŭ ceti numĕrulŭ amintitŭ din »Kolozsvár“, că preoții românĭ din Câmpiă nu arŭ fi ținutŭ strînsŭ la hotărîrile conferenței naționale din Sibiiu, notezŭ și numele acelorŭ rătăcițĭ, carĭ au luatŭ parte la alegere, spre a mai complecta puținŭ catalogulŭ apostațilorŭ națiunei românescĭ. Ĕtă-i:

Basiliu Farago, preotŭ gr. cat. în *Suatulŭ de susŭ.* Preotulŭ acesta s'a rĕmășitŭ, că nu va bea rachiu unŭ anŭ de ḑile—deórece mai 'nainte bea mai numai rachiu în locŭ de apă —și acum pentru ca sĕ-șĭ stimpere setea, a creḑutŭ sĕ profite de ocasiune luândŭ parte mai întâi la ședința de candidare din Clușiu, apoi la alegere în Cojocna. Tocană și rachiu va fi căpĕtatŭ elŭ destulŭ, dér „ospitalitatea“ de care s'a bucuratŭ mai alesŭ la alegerea din Cojocna a plătit'o scumpŭ, căcĭ întorcêndu-se dela alegere spre casă, pe drumŭ, la loculŭ așa ḑisŭ la „Valea bróscei“, colegii sĕi, cu carĭ a mâncatŭ tocana în Cojocna, l'au luatŭ la mână și l'au bătutŭ grozavŭ, așa că era câtŭ p'aci sĕ-șĭ ia adio dela tóte tocanele din lume. Acesta déră și a primitŭ deja resplata pe pĕmêntŭ; mai urméză pentru elŭ resplata lui Dumneḑeu în ceriu.

In loculŭ alŭ 2-lea vine preotulŭ gr. or. *Ioanŭ Călăceanu* din *Suatulŭ de josŭ.* Acesta a cerutŭ înainte de alegere ajutorŭ dela Trefort, și de aceea, ca sĕ șĭ facă unŭ „meritŭ“, a creḑutŭ, orĭ póte i s'a și șoptitŭ, sĕ ia parte la alegerĭ. Așa a și făcutŭ, s'a dusŭ acolo, s'a ametîtŭ cu rachiu; a venitŭ acasă și a fostŭ „pricopsitŭ“ de Trefort cu 50 fl. Ar mai fi preotulŭ gr. or. din *Soporŭ,* cu numele *Chiraiu,* expreotulŭ gr. cat. din Cistelecŭ, *Alesandru Vamoșŭ,* și învĕțătorulŭ, orĭ cantorulŭ din Sâmbotelecŭ, *Teodorŭ Graurŭ.* Acestea suntŭ trei bulendre românescĭ, carĭ și cu ocasiunea alegerei de deputațĭ din periodulŭ trecutŭ s'au lĕpădatŭ de neamulŭ lorŭ pentru o miserabilă tocană. Au fostŭ tratațĭ de adevĕrații Românĭ așa precum merită și au fostŭ terfelițĭ prin ḑiare, dér tóte acestea nu i-au făcutŭ sĕ cunóscă ce i rușinea. Altmintrea părintele Vamoșŭ a fostŭ scosŭ de multŭ din tagma preoțéscă și astăḑĭ — după ocupațiunea sa de gheșeftarŭ — se póte numĕra mai multŭ între Evrei; celŭ din urmă însĕ, Graurŭ, este unŭ perdutŭ, despre care nicĭ nu sciu anumitŭ, décă este învĕțătorŭ orĭ numai cantorŭ; ca cantorŭ e mai probabilŭ, dér ca învĕțătorŭ nu-lŭ credŭ de capabilŭ. Orĭ cum ar fi însĕ, elŭ premerge cu esemplu rĕu la poporŭ și nu e vrednicŭ de funcțiune românéscă. Sunt sigurŭ, că d-lŭ preotŭ respectivŭ șĭ-a datŭ silința sĕ-lŭ îndrepte, dér décă până acum nu i-a succesŭ, d-sa trebue sĕ țină contŭ de aceea, că ómenii lĕpădațĭ și fără rușine n'au locŭ în funcțiunĭ bisericescĭ. Despre acésta este responsabilŭ. Mână în mână cu învĕțătorulŭ Graurŭ merge și învĕțătorulŭ gr. or. *Șomlea* din Mociu și *Vesa* din Jaca, carĭ încă au luatŭ parte le alegere.

Ĕtă plevea Românilorŭ din Câmpiă, ĕtă lĕpădăturile nóstre, cu carĭ se laudă „Kolozsvar“!

Din acestea vețĭ afla și rĕspunsulŭ cerutŭ în unulŭ din numerii de mai 'nainte ai „Gaz. Trans.« în privința scólei de statŭ din Mociu, căcĭ nu e mirare, décĕ mai mulțĭ copii de Românŭ au cercetatŭ acéstă scólă, deórece acolo ar trebui unŭ învĕțătorŭ mai harnicŭ, nu ca învĕțătorulŭ Șomlea, care își perde timpulŭ mergêndŭ pe la alegerĭ. Ar mai fi sĕ amintescŭ numele a doi preoțĭ din Câmpiă (dă-i pe față — Red.), carĭ deși n'au luatŭ parte la alegere, dér au influințatŭ asupra alegĕtorilorŭ din comunele lorŭ ca sĕ mérgă la alegere. Eu credeam despre aceștia că suntŭ bunĭ Românĭ, dér acum m'am convinsŭ că m'am înșelatŭ amarŭ. *X.*

Raportŭ polițienescŭ.

Soția lui Wenczel Petzl aflătorŭ în serviciu la calea ferată de aci ca avisorŭ, a făcutŭ aḑĭ arĕtare, că bărbatu sĕu n'a venitŭ acasă de trei ḑile și că s'a depărtatŭ din Brașovŭ, nu se scie încătrău.

Aḑĭ-diminéță la 4 óre, ḑilerulŭ Foro Andras a furatŭ din coridorulŭ depositului centralŭ alŭ pompierilorŭ unŭ lanțŭ de opritóre. In Strada vămei hoțulŭ, care fugea, fù prinsŭ de unŭ polițaiu și arestatŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

EBENTHAL-DÜRNKRUT, 16 Iulie.—Prințulŭ de Coburg a rĕspunsŭ deputațiunei bulgare că rĕmâne credinciosŭ promisiunilorŭ séle și hotărîrilorŭ ce le-a făcutŭ cunoscute națiunea bulgară în prima ḑi. Décă i-ar fi permisŭ sĕ urmeze impulsului inimei sale, ar alerga cu grabă în Bulgaria. Dér prințulŭ alesŭ alŭ Bulgarilorŭ trebue sĕ respecte tractatele. Acestŭ respectŭ va fi puterea regimului sĕu, va asigura mărirea și bunăstarea națiunei bulgare. Speră că va succede a justifica încrederea Porții și va redobêndi cu timpulŭ simpatiele Rusiei, căreia Bulgaria îi datoresce emanciparea politică, și decĭ mare recunoscință. „Contațĭ pe mine, pe devotamentulŭ meu, despre care sperŭ sĕ potŭ da doveḑĭ, când voiu socoti că a sositŭ momentulŭ. La masa festivă prințulŭ ridică unŭ toastŭ pentru Bulgaria.

SOFIA, 16 Iulie. — In cercurile guvernului se vorbesce că, déca candidatura prințului de Coburg ar suferi naufragiu, Sobrania va proclama pe prințulŭ Alexandru ca regentŭ, rĕmânêndŭ regența până atuncĭ, până când prințulŭ orĭ moștenitorii lui se vorŭ întórce în Bulgaria.

DIVERSE.

Cununiă. — D-șóra *Elena Berinde,* fiica d-lui parochŭ protopopŭ Alexe Berinde și a soției d-sale Rosalia Lengyelŭ, cu d-lŭ *Alexandru Zoicașiu,* teologŭ absolutŭ, îșĭ vorŭ celebra nunta în Seinĭ la 25 Iuliu 1887 4 óre p. m. — Felicitările nóstre!

Regina din Hawaĭ. — Cu ocasiunea jubileului reginei Angliei, regina din Hawai a făcutŭ multă supĕrare funcționarilorŭ Curții englese. Regina de Hawai e forte gelósă de calitatea sa de suverană. Când ea descinse în „Alexandra-Hotel“ i se trimise dela palatulŭ Buckingham unŭ echipaj regalŭ. Insĕ sevitorii nu purtau livrele scarlatine și de acea regina Hawai cerù sĕ se îndrepteze indată aceea greșală, ceea ce se făcu. Regina descoperi o eróre și în escortă. Ea respinse cu disprețŭ pe husarii trimișĭ, cerêndŭ o escortă din regimentulŭ de cavaleriă de gardă, ce se dă ca escortă membrilorŭ Caselorŭ regale domnitóre. La banchetulŭ din palatulŭ Buchingham regele Belgilorŭ avea sĕ conducă pe regina roșiă la masă. Regele refusă, ceea-ce făcù și regele Saxoniei, ḑicêndŭ că nu póte face onorurile unei suverane roșie. In fine a trebuitŭ sĕ priméscă acéstă misiune ducele de Edinburg. Regina a trebuitŭ sĕ plece repede din Londra, căcĭ în Hawai isbucnise o revoluțiune și soțulŭ sĕu era sĕ pérdă regalitatea. Cheltuelile ospitalității, arĕtată de regina Victoria, în timpulŭ jubileului, prințilorŭ streinĭ adunațĭ în Londra, ar fi fostŭ de peste 100,000 lire sterlinge adică 2,500,000 francĭ. Ce nu s'ar fi pututŭ face cu aceste milióne pentru enorma mulțime de săracĭ din capitala Angliei!

☞ De aḑi încolo se va trimite ḑiarulŭ numai acelorŭ domni, carĭ șĭ-au reînoitŭ abonamentulŭ.

Administrațiunea.

— Poporŭ alŭ Veneției, ce nume îi dațĭ fiicei Adriaticei? ḑise dogele beatŭ de triumfulŭ neașteptatŭ, de care se desobișnuise.

— Veneția! — ḑise Ricardo — Veneția, ca și sora ei mai mare, ḑidită pe cele șépte-ḑecĭ de insule.

— Da! da! Veneția, Veneția frumósă! rĕspunse mulțimea.

— Fiă! și vĕ făgăduescŭ sĕ veghezŭ peste Veneția acésta totŭ cu atâta dragoste câtŭ am veghiatŭ și peste cealaltă, nu numai în cei optŭ-spre-ḑece anĭ de dogatŭ, dér chiar și câtŭ voiu trăi, ca unulŭ ce mĭ am închinatŭ viața întrégă serenisimei Republice.

Mulțimea transportată aplaudă multă vreme încă. In sfîrșitŭ Bucentaurulŭ luă drumulŭ înapoi până când se opri maestosŭ dinaintea Piazzetei ca sĕ debarce Foscari și tótă nobleța Veneției, care, printr'o curtenire ipocrită, reconduse în procesiă până în josulŭ scării Uriașilorŭ pe dogele acesta, pe care ilŭ adăpa cu mâhnirĭ în fiăcare ḑi și pe care trebuia sĕ-lŭ depue 17 anĭ mai târḑiu.

In vremea acésta cele mai multe gondole și luntre sărace ale ómenilorŭ din poporŭ vîslau în susŭ pe Canalulŭ celŭ mare și se îndreptau repede spre Rialto. Serbarea nu părea sfîrșită pentru tótă lumea, fiindcă tótă mulțimea acésta pistrue, care umplea gondolele și luntrile, scotea chiote de bucuriă printre carĭ se deosibeau necontenitŭ vorbele acestea:

— Castellanii! Nicoloții! luptă voinicilorŭ gondolierĭ și a vitejilorŭ pescarĭ dela Chioggia! Luptă! Luptă!

(Va urma).

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la burea de Viena

din 15 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 55	Bonurĭ croato-slavone	104 50
Rentă de hârtiă 5%	87.75	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40	Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 90	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 –	Renta de hărtiă austriacă	81 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50	Renta de arg. austr.	83 25
Bonurĭ rurale ungare	104.50	Renta de aurŭ austr.	112 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50	Losurile din 1860	137.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 40	Acţiunile băncei austro-ungare	889 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50	Act. băncei de creditŭ ung.	284.75
Bonurĭ rurale transilvane	104 90	Act. băncei de creditŭ austr.	281.—
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 95
		Napoleon-d'orĭ	10.03
		Mărcĭ 100 împ. germ.	62 20
		Londra 10 Livres sterlinge	126 60

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ.

din 16 Iuliu st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.63	Vend.	8 65
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9 97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.34	»	11.37
Imperialĭ	»	10.34	»	10.37
Galbenĭ	»	5 89	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	100.—	»	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 2636—1887.

Publicaţiune,

referitóre la mai josŭ amintitele mĕsurărĭ de dare.

Conformŭ §§. 16 şi 18 ai art. de lege 44 din 1883 se aduce la cunoscinţă generală, cum că consignaţiunile mĕsurărei de dare înmanuate de inclitulŭ inspectoratŭ reg. de dare pentru periodulŭ anului 1887 zacŭ la subscrisulŭ oficiolatŭ de dare în decursŭ de 8 dile i. e. **din 18 — 25 Iulie a. c.** înainte de prândŭ dela 8—12 óre şi după prândŭ dela 3—5 óre spre examinare din partea fiă-cărui şi anume:

1. Conspectele mĕsurărei dărei de venitŭ de clasa I. şi a II-a, cuprindĕndŭ darea servitorilorŭ supuşĭ dărei, darea meseriaşilorŭ fără calfe, darea diurniştilorŭ etc., mai departe darea posesorilorŭ de case şi de pămêntŭ cu a doua clasă.

2. Conspectele mĕsurărei de dare a dărei de venitŭ de a IV-a clasă, cuprindĕndŭ acei indivizĭ, carĭ suntŭ în ocupaţiune cu unŭ salarŭ anualŭ séu cu o simbriă, séu aceia carĭ capĕtă vr'o pensiune.

3. Conspectele mĕsurărei de dare după arunculŭ dărei de venitŭ după darea de casă şi pămêntŭ.

4. Conspectele, cuprindĕndŭ darea după cametele de capitalŭ şi rente.

In contra amintitelorŭ mĕsurărĭ de dare póte ca sĕ-şĭ aştérnă fiăcare recursŭ **la inclitulŭ comitetŭ administrativŭ** şi anume:

1. Acei supuşĭ dărei, a cărorŭ dare din amintitele categorii a fostŭ deja mĕsurată în anulŭ trecutŭ. In acestŭ casŭ se póte ascerne recursŭ în decursŭ de 15 dile i. e. **până inclusive 23 Iulie a. c.**

2. Acei dăjdierĭ, carĭ pentru prima óră suntŭ supuşĭ dărei din amintitele categorii pro 1887, şi anume acestŭ recursŭ are sĕ se aştérnă în decursŭ de 15 dile, începêndŭ cu diua inducerei datoriei lorŭ de dare în cólele lorŭ pentru solvirea dărei.

Recursele au sĕ se aştérnă la primarulŭ orăşenescŭ respective la magistratŭ.

Recursele aşternute după terminulŭ amintitŭ se respingŭ.

In fine se provócă toţĭ dăjdierii ca, spre scopulŭ amintirei dărei lorŭ în cólele de dare, sĕ se presenteze immediatŭ la subscrisulŭ oficiolatŭ.

Braşovŭ, 13 Iulie 1887.

Oficiolatulŭ orăşenescŭ de dare.

Insciinţare.

Reuniunea femeilorŭ române din Braşovŭ a înfiinţatŭ, după cum sĕ scie, unŭ internatŭ, cu scopŭ de a instrui fetiţele aşedate aci în menajulŭ casei, precum şi în diferite lucrurĭ de mână, ce cadŭ în sfera unei bune económe, şi anume se învaţă aci:

a) A pregăti totŭ felulŭ de mâncărĭ;
b) A spăla şi a călca totŭ felulŭ de albiturĭ;
c) A cóse la maşină albiturĭ şi vestminte;
d) A tórce, a ţese pândă, postavŭ, covóre şi alte lucrurĭ pentru trebuinţele casei (industria de casă).
e) A cultiva legumĭ;
f) Regulĭ higienice.

In acestŭ internatŭ se primescŭ:

A. Interne.

1. Fără plată fetiţe orfane, sĕrace, care vorŭ fi absolvatŭ 3—4 clase primare, şi vorŭ fi împlinitŭ 14 anĭ. Aceste fetiţe vorŭ provedé tóte serviţiele interne.

2. Cu plată se primescŭ: parte fetiţe de acele care au absolvatŭ clasele primare şi vorŭ sĕ se cualifice numai în lucrurile, care se înstruéză în internatŭ; parte de acele, care pe lângă acéstă cualificare vorŭ sĕ continue învĕţămêntulŭ la vre-una din şcólete din locŭ.

Pentru instrucţiunea în lucrurile de sub a, b, c, d, e, f, precum şi **pentru întréga alimentare** (nutrire) se plătesce anticipativŭ 10 fl. pe lună pentru fiă-care fetiţă.

B. Externe.

Fetiţe de acele din Braşovŭ, care vin în internatŭ numai peste di, plătescŭ pentru instrucţiunea de sub punctele *a)* până la *f)* precum şi pentru mâncarea de prândŭ şi de séră (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinţii, care voescŭ sĕ-şĭ aşede ficele lorŭ în acestŭ internatŭ, au sĕ se adreseze la subscrisa presidentă până la 15 Augustŭ st. v.

Agnes Duşoiu m. p. presidentă. **Dr. Nicolau Popŭ** m. p. actuarŭ. 1—3

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.